РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Крушеніцького Владислава Сергійовича на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері», подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Сучасний етап розвитку української держави й суспільства позначений глибокими змінами у сфері публічного управління та функціонуванні інформаційного простору, в межах яких рівень національної безпеки, прозорість управлінських процесів, а також надійність і захищеність інформаційних потоків набувають значення визначальних критеріїв державної спроможності. Україна перебуває в умовах не лише правової модернізації, а й інтенсивної цифрової та цивілізаційної трансформації, що обумовлює підвищену наукову й практичну актуальність дослідження адміністративно-правових засад забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері.

Аналіз адміністративно-правових механізмів у зазначеній сфері безпосередньо пов'язаний із комплексом сучасних соціально-політичних, економічних та безпекових викликів. Упродовж останніх років у публічному просторі особливої гостроти набули проблеми протидії інформаційним загрозам, дезінформації, кібератакам, а також питання недостатньої узгодженості дій суб'єктів публічної влади у сфері захисту інформаційного середовища. За таких умов дослідження набуває своєчасного та стратегічного характеру, оскільки спрямоване на формування ефективних адміністративно-правових механізмів, здатних забезпечити державну безпеку, гарантувати реалізацію конституційних прав і свобод людини та зміцнити стійкість національної системи інформаційного управління.

Особливої уваги заслуговує те, що обрана проблематика має не лише теоретичне значення для розвитку науки адміністративного права, але й прикладну цінність для діяльності органів державної влади, правоохоронних

інституцій і суб'єктів публічно-інформаційної сфери. В умовах зростання безпекових загроз і цифровізації управлінських процесів адміністративно-правові інструменти забезпечення національної безпеки виступають дієвим засобом запобігання ризикам, налагодження міжвідомчої координації та імплементації європейських стандартів інформаційної й кібербезпеки.

Дисертант переконливо обґрунтовує актуальність досліджуваної проблеми крізь призму трансформації законодавства, зростання суспільних очікувань і наявних стратегічних викликів, наголошуючи на тому, що сучасна система адміністративно-правового забезпечення національної безпеки потребує адаптивних, технологічно виважених управлінських рішень.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота вирізняється цілісністю підходу, глибоким аналітичним опрацюванням матеріалу та послідовною логікою викладу, що адекватно відображає складний і міждисциплінарний характер обраної проблематики. Теоретичну основу дослідження становить широкий масив джерел – від конституційних положень та норм спеціального адміністративного, інформаційного і безпекового законодавства до підзаконних нормативно-правових актів, стратегічних документів і доктрин у сфері національної та інформаційної безпеки.

Високий рівень наукової аргументації досягнуто завдяки комплексному використанню загальнонаукових і спеціально-правових методів пізнання, зокрема системного, діалектичного, формально-юридичного, логіко-догматичного та порівняльно-правового, а також елементів ситуаційного аналізу й правового моделювання. Автор не обмежується описовим аналізом чинного законодавства, а здійснює критичне осмислення еволюції адміністративно-правових механізмів забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері, виявляє нормативні прогалини, колізії та внутрішні суперечності правового регулювання, розкриває інституційні та історичні чинники, що стримують ефективність реформ у цій галузі.

Окремої уваги заслуговує врахування у дослідженні як теоретичних напрацювань вітчизняних і зарубіжних учених, так і практичних аспектів

діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційному просторі. Автором проаналізовано функціонування органів державної влади та спеціалізованих служб у сфері інформаційної безпеки, механізми міжвідомчої взаємодії, практику реагування на інформаційні загрози, кібератаки та прояви дезінформації, а також застосування цифрових інструментів у публічному управлінні. Залучений емпіричний матеріал суттєво підсилює доказову базу дослідження та підвищує обґрунтованість сформульованих наукових положень і практичних рекомендацій.

Сформульовані у дисертації висновки й пропозиції мають системний і комплексний характер та спрямовані на вдосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері. Вони орієнтовані на підвищення ефективності публічного адміністрування, посилення гарантій інформаційних прав і свобод людини та громадянина, оптимізацію правового статусу суб'єктів забезпечення національної безпеки, а також імплементацію сучасних європейських стандартів інформаційної та кібербезпеки.

Важливою рисою роботи є критичний характер авторського підходу до аналізу чинного правового поля: дисертант аргументовано звертає увагу на обмежену результативність окремих декларативних норм, демонструє, що формально закріплені механізми не завжди функціонують належним чином у практичній площині через недостатню процедурну деталізацію, фрагментарність інформаційних систем або низький рівень інституційної взаємодії. Такий підхід свідчить про високий рівень наукової зрілості дослідження та його вагомий внесок у розвиток науки адміністративного права.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертаційна робота характеризується чітко вираженою науковою новизною, яка проявляється насамперед у формуванні системного адміністративно-правового підходу до забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері. Автором запропоновано комплексне бачення інформаційної безпеки як багаторівневої системи правових, інституційних та організаційних механізмів, що охоплюють

як класичні інструменти державного управління, так і сучасні цифрові та превентивні форми реагування на інформаційні загрози.

Вагомою науковою новацією є розробка авторської концепції адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки, у межах якої обґрунтовано доцільність поєднання оборонних і превентивних підходів, а також визначено оптимальні межі державного втручання в публічно-інформаційні процеси з урахуванням конституційних гарантій прав і свобод людини. У дисертації переконливо доведено, що ефективне забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері не може ґрунтуватися виключно на примусових механізмах, а має передбачати розвиток інституційної координації, правової визначеності та людиноцентричного підходу.

Значний науковий інтерес становить здійснений у роботі аналіз інституційного забезпечення інформаційної безпеки, зокрема діяльності спеціалізованих органів і підрозділів сектору безпеки, координаційних механізмів міжвідомчої взаємодії, а також ролі державних і недержавних суб'єктів у формуванні стійкого інформаційного середовища. Дослідження зарубіжного досвіду (США, країн ЄС, Ізраїлю, Китаю) дозволило не лише виявити спільні тенденції розвитку систем інформаційної безпеки, а й окреслити ключові відмінності управлінських моделей, що мають принципове значення для адаптації відповідних підходів в Україні.

Одним із помітних теоретичних і прикладних здобутків дисертації є розробка моделей удосконалення адміністративно-правового регулювання у публічно-інформаційній сфері з урахуванням європейських стандартів і сучасних викликів цифровізації. Автор не обмежується формальним запозиченням норм ЄС, а пропонує концептуально виважені напрями гармонізації національного законодавства з положеннями NIS/NIS2, стандартами кіберстійкості та практиками стратегічних комунікацій, водночас враховуючи національні безпекові потреби та специфіку правової системи України.

Практична значущість роботи проявляється у сформульованих пропозиціях щодо вдосконалення нормативної та інституційної бази забезпечення інформаційної безпеки. Серед них – ідеї нормативного закріплення класифікації

інформаційних систем за рівнями ризику, запровадження оцінки впливу цифрових проєктів на національну безпеку, інституціоналізація управління державними інформаційними ресурсами, а також створення аналітико-прогностичних механізмів моніторингу інформаційних загроз.

Окремо слід відзначити авторські пропозиції щодо посилення гарантій інформаційних прав людини, розвитку механізмів співрегулювання цифрових платформ, визначення ролі органів місцевого самоврядування у системі забезпечення інформаційної безпеки та формування мультирівневої моделі публічного управління у публічно-інформаційній сфері. Сукупність наведених положень дає підстави оцінювати дисертацію як вагомий внесок у розвиток теорії адміністративного права та практику забезпечення національної безпеки, орієнтований на зміцнення інформаційної стійкості держави та утвердження демократичних засад публічного управління.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У дисертаційній роботі Крушеніцького В. С. відсутні ознаки академічного плагіату, фальсифікації чи фабрикації результатів. Матеріал є оригінальним, належно оформлені посилання, автор коректно використовує джерела й повною мірою дотримується принципів академічної доброчесності.

Оцінка змісту та оформлення дисертації. Дисертаційне дослідження вирізняється чітко продуманою та логічно вибудуваною структурою, в межах якої послідовно здійснюється перехід від загальнотеоретичних і концептуальних засад до ґрунтовного аналізу інституційних, процедурних і прикладних аспектів забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері. Кожен розділ роботи спрямований на реалізацію поставлених завдань і передбачає комплексне осмислення правового, управлінського, соціального та інформаційно-технологічного вимірів досліджуваної проблематики.

Внутрішня логіка побудови дисертації — від теоретико-правового обґрунтування та дослідження еволюції нормативного регулювання через емпіричний аналіз діяльності суб'єктів публічного управління до розроблення науково аргументованих пропозицій щодо вдосконалення законодавства й адміністративно-правових механізмів — забезпечує цілісність, послідовність і

системність викладу матеріалу. Узагальнення та висновки ґрунтуються на детальному аналізі нормативно-правових актів, практики органів публічної влади, прикладів реагування на інформаційні загрози, а також результатів моніторингу стану інформаційного середовища.

Вагомою науковою перевагою роботи є комплексний підхід до формування джерельної бази. У дисертації використано сучасні наукові напрацювання вітчизняних і зарубіжних дослідників, чинні та проєктні нормативно-правові акти, стратегічні документи у сфері національної та інформаційної безпеки, а також міжнародні стандарти й рекомендації Європейського Союзу та Ради Європи, що свідчить про глибину й всебічність опрацювання обраної теми.

Дисертація оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України; виклад матеріалу характеризується науковою виваженістю, логічною впорядкованістю та стилістичною чіткістю, а використані правові поняття — точністю й коректністю. У додатках наведено перелік наукових публікацій здобувача та результати апробації положень дисертації, що підтверджує їх прикладну спрямованість і впровадження у наукову та правозастосовну практику.

Дискусійні положення дисертації і зауваження. Попри загальну цілісність та високу якість дисертаційної роботи, окремі питання залишаються недостатньо розкритими, що відкриває перспективи для подальших досліджень і глибшого осмислення заявленої проблематики.

Передусім доцільним видається глибше висвітлення впливу міжнародних військово-політичних чинників на формування державної політики у публічно-інформаційній сфері. Зокрема, у роботі лише окреслено значення міжнародного співробітництва, тоді як детальнішого аналізу потребують механізми дії міжнародних протоколів обміну інформацією, особливості взаємодії України з інституціями НАТО та Європейського Союзу, а також участь держави у глобальних кібермережах і системах колективної кібербезпеки. Розширення цього аспекту дозволило б повніше відобразити зовнішньополітичний і безпековий контекст функціонування національної системи публічно-інформаційної безпеки.

Окремої уваги заслуговує регіональний вимір забезпечення інформаційної безпеки. Хоча у дисертації закладено теоретичні засади децентралізації безпекових функцій, питання кіберстійкості територіальних громад, спроможності органів місцевого самоврядування реагувати на інформаційні загрози, а також роль регіональних центрів обробки даних та інформаційно-аналітичних підрозділів розкрито недостатньо детально. Подальше опрацювання цього напряму могло б посилити прикладний характер дослідження з урахуванням сучасних процесів адміністративно-територіальної реформи.

У роботі значну увагу приділено міжвідомчій координації як необхідній умові ефективності адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки. Водночас дискусійним залишається питання конкретизації відповідальності окремих суб'єктів публічної влади у разі управлінських збоїв, дублювання повноважень або неузгодженості дій між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Чіткіше розмежування інституційної та процедурної відповідальності сприяло б підвищенню практичної реалізовності запропонованої моделі управління.

Крім того, авторське визначення публічно-інформаційної безпеки має комплексний, міждисциплінарний характер і поєднує правові, комунікаційні та інституційні елементи, що є суттєвою перевагою дослідження. Разом із тим можливим є альтернативне тлумачення цього поняття у вужчому, суто адміністративно-правовому вимірі, зосередженому на публічно-владних механізмах регулювання, що може стати предметом подальшої наукової дискусії.

Зазначені зауваження мають науково-прикладний і рекомендаційний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та не зменшують її теоретичної і практичної значущості. Дослідження вирізняється комплексністю, системністю, актуальністю та значним потенціалом для подальшого розвитку адміністративно-правової науки у сфері забезпечення національної безпеки в публічно-інформаційному просторі.

Висновок. Дисертаційна робота Крушеніцького Владислава Сергійовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення національної безпеки у публічно-інформаційній сфері» є завершеним, самостійним науковим

дослідженням, виконаним на належному теоретичному та методологічному рівнях.

Дисертація ґрунтується на широкій і репрезентативній джерельній базі, яка охоплює національне законодавство України, міжнародно-правові акти, стратегічні документи, а також сучасні наукові напрацювання вітчизняних і зарубіжних учених. Сформульовані у роботі висновки та узагальнення відзначаються логічною послідовністю, науковою обґрунтованістю й аргументованістю. Запропоновані автором теоретичні положення та практичні рекомендації можуть бути використані у правотворчій діяльності, у практиці органів публічної влади, а також у подальших наукових дослідженнях.

Загалом дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам до дисертацій такого рівня, характеризується науковою новизною, теоретичною та практичною цінністю. Дисертант продемонстрував високий рівень наукової підготовки, здатність до ґрунтовного міждисциплінарного аналізу, сформулював низку актуальних для теорії та практики адміністративного права висновків і рекомендацій.

Дисертація відповідає критеріям сучасної правової науки, вимогам до дисертаційних досліджень, положенням Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а також Вимогам до оформлення дисертації (наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40).

За результатами проведеного дослідження Крушеніцький Владислав Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:
Кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри галузевого права
та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
університету ім. В. Винниченка

Олена СОКУРЕНКО

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
"Засвідчую підпис"
Начальник відділу кадрів
Дмитро ПЕРЕВЕРЗЄВ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
ВІДДІЛ КАДРІВ
ЄДРПОУ 02125415
УКРАЇНА